

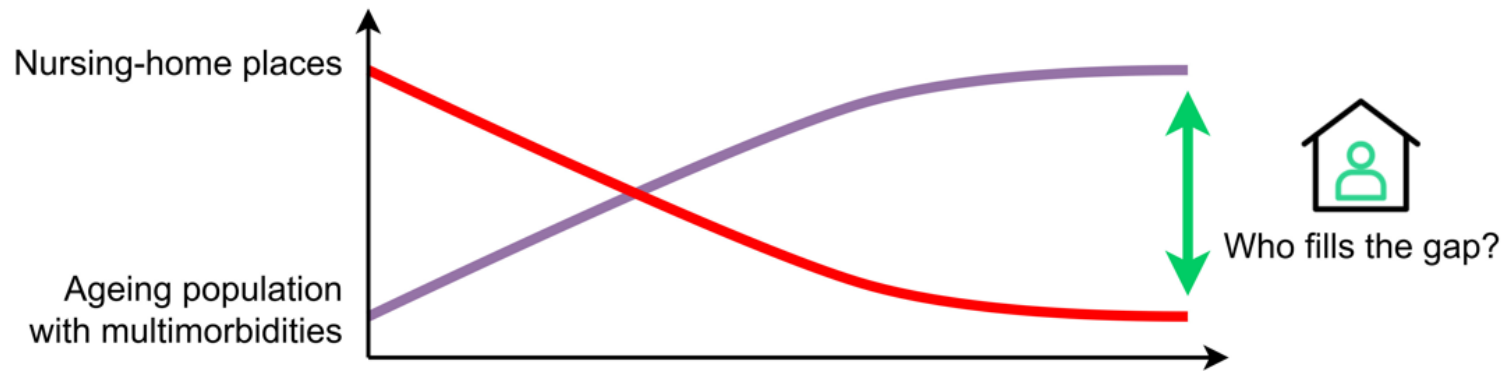

REFORMA BU TRYGT HEIME.
St.mld. 24 (2022-2023): TILTAK

Bettina S. Husebø, MD, PhD, Prof
Senter for alders- og sykehjemsmedisin

KRITISK BEHOV FOR SMARTE LØSNINGER

Kritiske behov for smarte løsninger

101.000 personer med demens

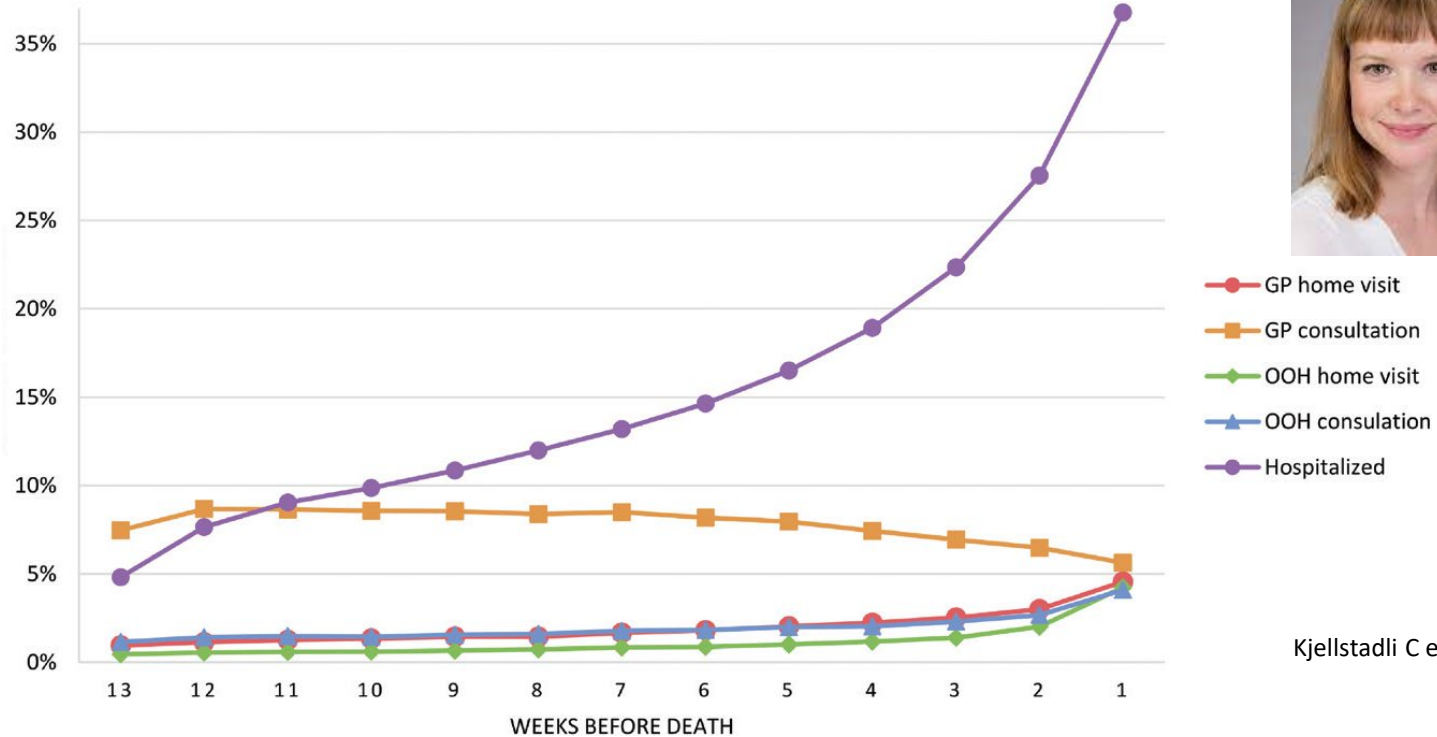

70.000 bor hjemme; 30 000 bor alene

107 000 flere helsearbeidere i 2050 (1 av 3)

NORSKE REGISTER DATA (DE SISTE 13 UKER AV LIVET)

Kjellstadli C et al. 2018

I den siste uken av livet er 40% av hjemmeboende alvorlig syke mennesker innlagt på institusjon

Meld. St. 24

(2022–2023)

Melding til Stortinget

Fellesskap og meistring

Bu trygt heime

NOU Norges offentlige utredninger 2023: 4

Tid for handling

Personellet i en bærekraftig he

Meld. St. 31

(2023–2024)

Melding til Stortinget

Perspektivmeldingen 2024

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet

Strategi

Fremtidens digitale Norge

Nasjonal digitaliseringsstrategi 2024–2030

2022-2024

- Gruppe eldre voksne øker
- Begrensede ressurser
- Sunn aldring hjemme
- Selvbestemmelse
- Sosiale, mentale, fysiske aktiviteter
- Digital inkludering

SENTER FOR ALDERS- OG SYKEHJEMSMEDISIN (SEFAS)

- Intervensjonsstudier hjemme og i sykehjem
- Omsorg ved livets slutt
- Helseteknologi og smarte bomiljøer

Airak helsekyrge, blokk D, 3rd floor
Årstadveien 17, Bergen, Norway
Phone: 0047 48094660
E-mail: betterna.husebo@uib.no
Web: www.uib.no/sefas

BetterAge

Join us as partner in a Centre for Research-Based Innovation
Project ID:

VÅR MISSION

BetterAge sikter på å utvikle sosiale, rimelige og bærekraftige bomiljøer, for eldre voksne. Vi ønsker vi å overvinne kritiske hull i eldreomsorgen i samarbeid med industri, kommuner og akademia.

We Build Future Care

- Utredninger: f.eks. BY TRYGT HEIME
- Egenmestring og sunn aldring
- Grønn atferd og sosial, fysisk aktivitet
- Multi-generasjon & nabolag
- Å holde seg i arbeid og bidra som ressurs
- Informasjon og kunnskap, inkl. livets slutt
- Bærekraft (Klimaplan)
- Geografisk mangfold
- Økonomi og eksport

FORSKNINGSDREVET INNOVASJON

... er en konkurransedyktig, bærekraftig, langsiktig og tverrfaglig industriutvikling og kommersialisering, som følge av en ny, brukerdrevet idé/behov, validert gjennom nasjonal/internasjonalt forskning og samarbeid – med tanke på eksport potensial.

OPEN ACCESS

EDITED BY
Mercedes Bern-Klug,
The University of Iowa, United States

REVIEWED BY
Srirath Gohwong,
Kasetsart University, Thailand
Sup Amornpinjo,
Khon Kaen University, Thailand

*CORRESPONDENCE
Elise Førsumd
✉ Elise.Forsund@uib.no

RECEIVED 02 February 2024
ACCEPTED 18 April 2024
PUBLISHED 30 April 2024

CITATION
Førsumd E, Torrado Vidal JC, Fæø SE,
Reithe H, Patrascu M and Husebo BS (2024)
Exploring active ageing in a community-
based living environment: an ethnographic
study in the Western Norway context.
Front. Public Health 12:1380922.
doi: 10.3389/fpubh.2024.1380922

Exploring active ageing in a community-based living environment: an ethnographic study in the Western Norway context

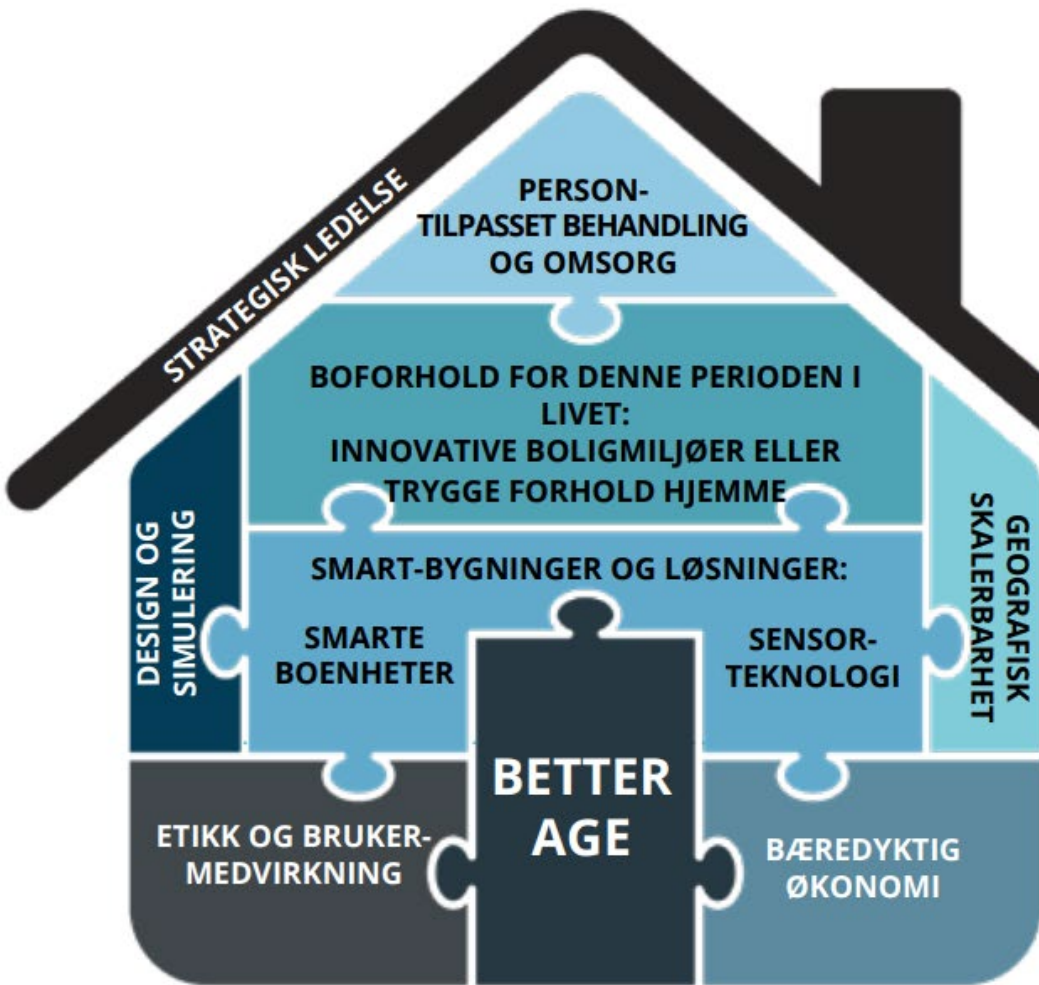
Elise Førsumd^{*}, Juan Carlos Torrado Vidal², Stein Erik Fæø³,
Haakon Reithe¹, Monica Patrascu^{1,4} and Bettina S. Husebo^{1,4}

¹Department of Global Public Health and Primary Care, Faculty of Medicine, Centre for Elderly and Nursing Home Medicine (SEFAS), University of Bergen, Bergen, Norway, ²Norwegian Computing Centre, Oslo, Norway, ³Department of Nursing, Faculty of Health Studies, VID Specialized University, Bergen, Norway, ⁴Neuro-SysMed Centre, University of Bergen, Bergen, Norway

Background: Age-friendly environments intend to promote active ageing by facilitating social, mental, and physical participation. This could potentially delay the onset of chronic complex conditions, enabling people to live longer

Solgte boligen – gikk inn i et sosialt eksperiment om aldring (Helgetun).
av Kirsti Ellefsen; DN Magasinet 01.10.22

Eldreboligene med hybler for studenter ligger midt i bildet med terrasser vendt mot sjøen.
ILLUSTRASJON: B - B ARKITEKTER/MIR

Skal bygge eldreboliger med plass til studenter

Frister en nybygget leilighet i sentrum med billig leie, terrasse og utsikt over sjøen? Vel, først må du gjennom intervju med utleieren.

Kari Pedersen
kari.pedersen@bt.no

For fem år siden flyttet en gruppe godt voksne mennesker inn i 31 nybygde boliger i Helgetun i Sædalen.
Huseier GC Rieber Fondene

hadde håndplukket leietakere som ville leve litt mer sosialt. Fem år etter er styreleder Bjart Nygaard klar for å ta eksperimentet et steg videre.

Denne gang litt større, mer sentralt og med en blanding av eldre og studenter.

– Vi mener dette er noe av svaret på eldrebolgen, sier Nygaard og viser frem tegninger av bygget på Marineholmen.

Nybygget kommer fremfor parkeringshuset. I dag ligger det en barnehage der.

Eldre og unge i samme bygg
Her vil GC Rieber Fondene bygge

52 leiligheter for godt voksne og 17 hybelleiligheter. Bygget skal stå ferdig i 2026.

Hyblene skal fylles med studenter på sykepleie, medisin og andre helsefag. De får bo rimelig mot å påta seg litt ansvar for naboene.

– Vi snakker om helt enkle tjenester. Rett og slett være en pasientvenn når det trengs, sier Nygaard.

Hva leieprisen blir er ikke klart, men nivået i Helgetun gir en pekepinn. Der koster en treoms 13.000 kroner måneden. Prisnivået på Marineholmen vil ligge litt over, påpeker Nygaard.

I likhet med andre sosiale bolig-

bygg blir det gjestrom, treningsrom og flere forsamlingslokaler.

Skal håndplukke leieboere
Planen til Bjart Nygaard er å få spredning i alder på leietagere og studenter til kjerne. Fra nesten-pensjonister til mennesker som har passert 80 år.

– Hva vil du vektlegge når du plukker ut leietakerne?
– Det viktigste er det sosiale. At de ønsker å leve og bidra i et fellesskap. Etter vår mening er friske pensjonister en enorm utnyttet ressurs.

Nygaard vil også se etter leietakere som passer inn på Marineholmen.

– I 20 år har vi utviklet dette området som et innovasjonsområde med virksomheter som har nytte av å være nær hverandre, sier Tor Instanes, administrerende direktør i GC Rieber Eiendom og Marineholmen Forskningspark.

Her møtes studenter, forskere, gründere, fiskevaksineprodusenter, investorer, etablert næringsliv og offentlig forvaltning. Blant annet.

Nygaard og Instanes ser gjerne at seniorene kobler seg på miljøet på Marineholmen.

I andre etasje av Vitensenteret har Vis Innovasjon lokaler. Vis jobber med å kommersialisere forskning. Her ønsker Fondene en avtale om kontorplass.

– Disse vil være tilgjengelig for seniorer som vil jobbe noen timer. Kanskje være til støtte for unge gründere, sier Nygaard og tilføyer:

– Folk går ikke helt ut på dato når de fyller 67 år.

Bjart Nygaard er tydelig på at GC Rieber Fondene gjør dette for å avlaste det offentlige.

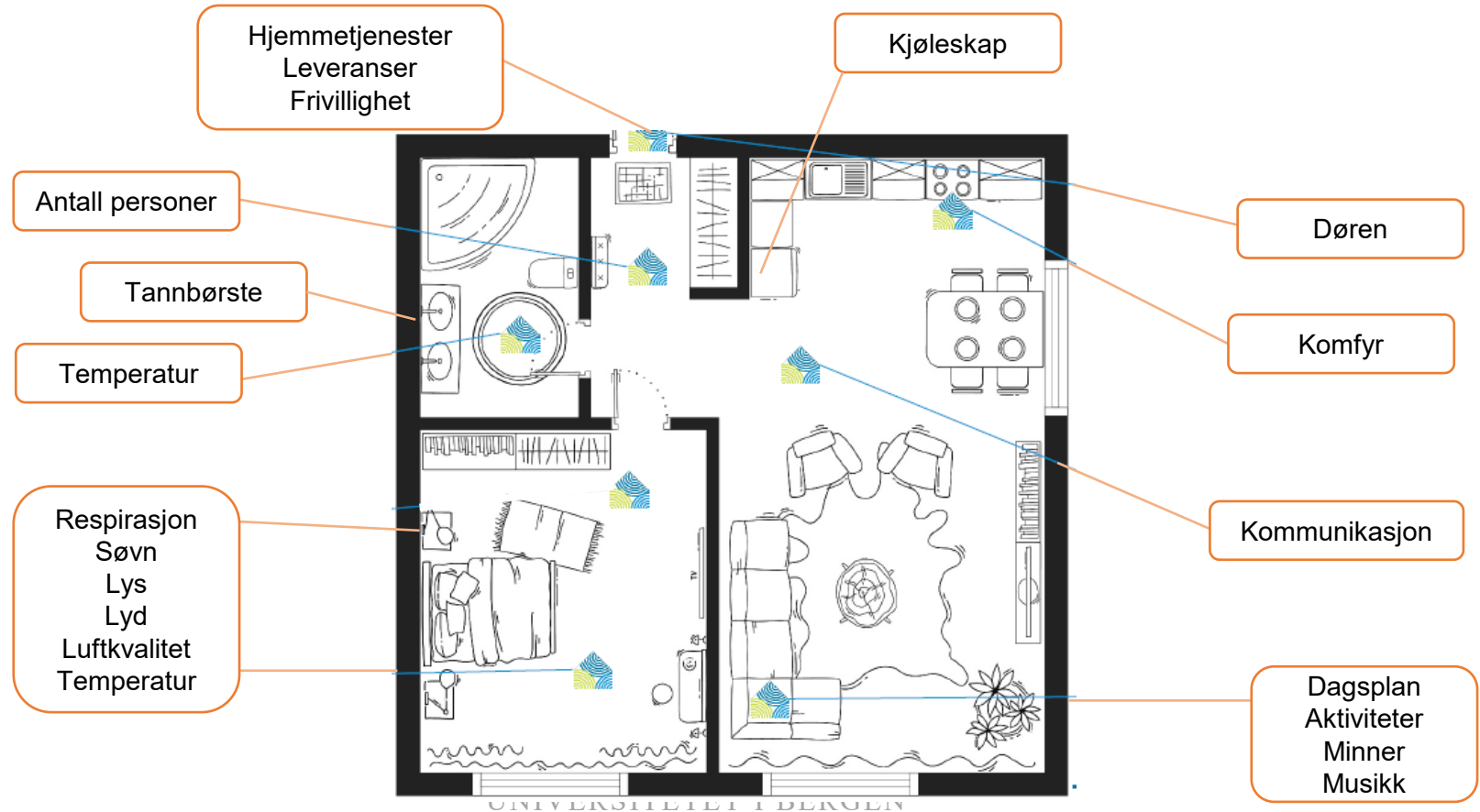
– Vi tror denne boformen gjør

at flere kan bli boende hjemme resten av livet, sier han.
Etter hvert vil beboere trenge bjemmerjenester. Derfor er det avsatt plass til en base for kommunen.

Fellesmiddag og parseller
På Helgetun har de gode erfaringer

Bjart Nygaard sto større, nær sentrum
MARITA AAREN

1 AV 3 KAN BRUKE TELEFON

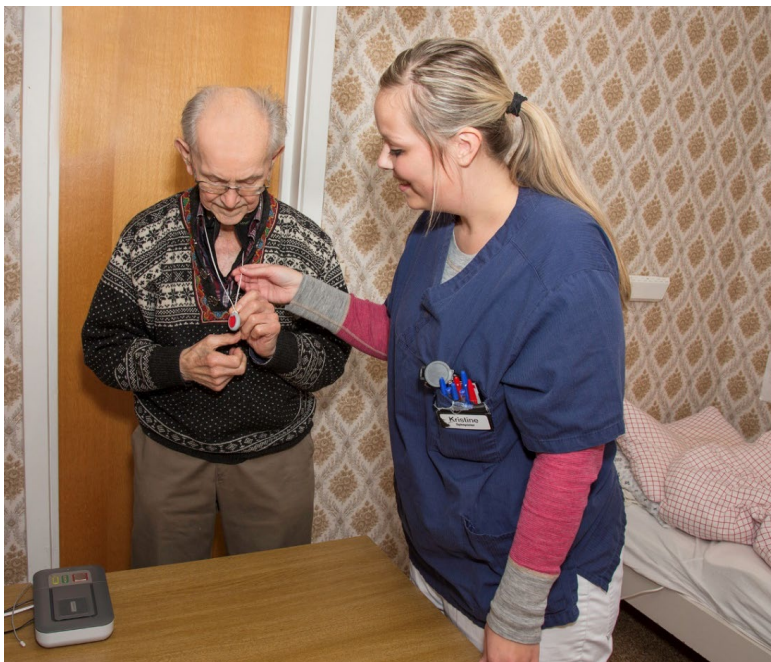

Foto: Grete Reimers

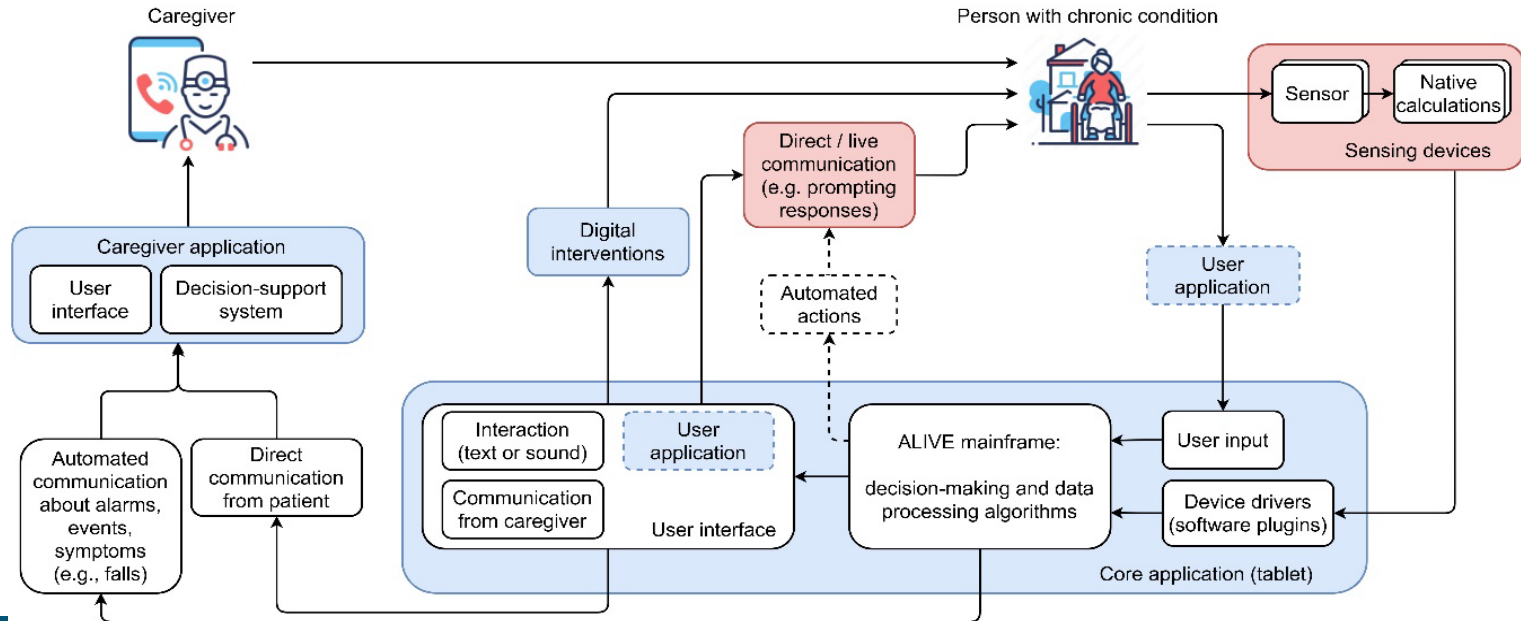

N. Ptaschitz PhD

- 70-77% komfyrvakt og trygghetsalarm
- ~ 70% ikke i stand til å bruke den
- 0-11% Pilly, GPS, KOMP, passive sensorer
- Brukerne: 28% falsk trygghet; 31% uten verdi

Ptaschitz N et al BMC Med informatics 2021
Ptaschitz N et al. Front Age Neurisci 2023

COMPLEX CONDITIONS AND AGEING (CC.AGE)

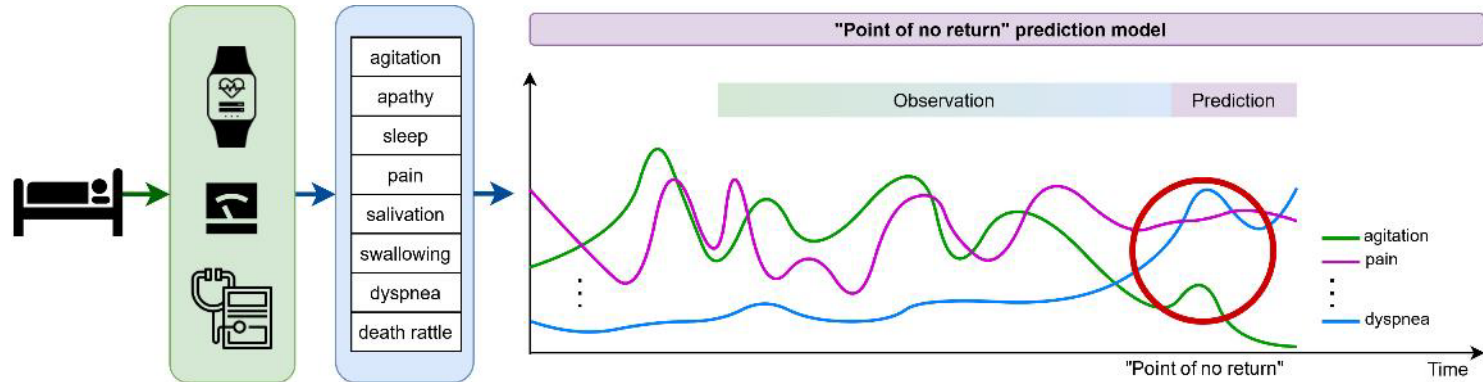

Sensor-based support

VitalThings Somnofy | Empatica Embrace Plus | Fitbit Sense | Garmin | Oura Ring

DECODING DEATH AND DYING IN PEOPLE WITH DEMENTIA BY DIGITAL THANOTYPING (5-D)

Empatica E4

Shimmer3 Ebio

Somnofy

EI EMOTIONAL ROBOTICS – EUrostars (2024-2027)

FUTURE PERSPECTIVES

- Smarte Boformer
- Digitale løsninger
- Inkludert livets slutt
- Bruker & industri & forskning
 - Eksport

Bettina.Husebo@uib.no